

Aapamyrar

Aapamyrar

Aapamires

EU-kod: 7310

Länk: Gemensam text (namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf#2

Beskrivning av naturtypen

Länk: Gemensam text (beskrivning av naturtypen)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf
[#2](#)

Utdrag ur EU:s tolkningsmanual

Mire complexes in southern, middle and northern boreal zones characterised by minerotrophic fen vegetation in the central parts of the complexes. Hydro-topographical mire-units are: mixed mires, string-fens, flark-fens, unraised Sphagnum fuscum-bogs, unpatterned topogenous or soligenous lawn-, carpet or mud-bottom fens. Poor Sphagnum fens are the most common vegetation types whilst brown moss fens can be common in some regions. In prealpine areas in Sweden and in hill regions of Kainuu and Kuusamo in eastern Finland, sloping fens (>5 grades) are typical variants of aapa mires. They occur rarely also in the Suomenselkä water divide region in western Finland as well in Lapland. In the mire margins, pine mires and spruce swamps and mires on thin peat of different types dominate. In some limited areas with calcareous bedrock rich fens dominate in the complexes.

Svensk tolkning av definitionen

Aapamyrrar är aapamyrrskomplex -myrrkomplex som domineras av kärr eller blandmyr i de centrala delarna. De centrala kärren är i huvudsak minerotrofa men kan i viss mån vara limnogen påverkade. Myrrkomplex är mosaiker av hydrologiskt sammanhängande myrrmark.

Aapamyrr förekommer i alpin och boreal biogeografisk region. Aapamyrren är nordlig och bäst utbildad ovan Limes Norrlandicus. De sydligaste aapamyrrarna förekommer i södra Värmland och Västmanland. Normalt är aapamyrrar >20 ha och omfattar vidsträckta öppna myrrpartier. Aapamyrren utgörs alltid av ett hydrologiskt sammanhängande myrrkomplex och domineras ofta av kärr eller blandmyr i de centrala delarna. Strängflarkkärr och olika typer av blandmyrrar klassas alltid som aapamyrr. Andra myrrtyper som därutöver kan ingå i ett aapamyrrkomplex är t. ex. mossar av nordlig typ, plana (topogena) och sluttande (soligena) kärr, som kan vara fattiga, intermediära eller rika, källor och källkärr, palsmyrrar, mader (sumpkärr) och sumpskog på torvmark. Ingående naturtyper klassas som undertyper.

Kärren kan vara fattiga-rika samt oligotrofa-mesotrofa. Vissa ingående typer kan ha ett torvdjup som är grundare än 30 cm. Samtliga myrrtyper kan vara öppna eller trädklädda, dvs 0-100% krontäckning. Undertypernas trädtäckning följer respektive naturtyp.

Inom aapamyren kan tuvor, höljor, dystrofa småvatten, dråg, bäckar och mader förekomma. Morfologiska strukturer i torven i form av tuvor, höljor, strängar, gölar, flarkar och enstaka palsar kan förekomma på några av de ingående myrtyperna.

Naturlighetskriterier: Myrens hydrologi och hydrokemi får inte vara starkt generellt påverkad av antropogena ingrepp. Reversibla, mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av myren kan medges.

Kommentarer

Naturtypen består normalt av stora myrkomplex och kan innehålla:

- Öppna mossar och kärr 7140
- Källor och källkärr 7160
- Kalktuffkällor 7220
- Rikkärr 7230
- Aapamyrr 7310
- Skogklädd myr 91D0
- Lövsumpskog 9080
- Palsmyr 7320
- Myrsjöar (dystrofa sjöar) 3160

Svenska undertyper

1. Fattig aapamyrr
2. Intermediär aapamyrr

Gränsdragning mot andra naturtyper

- En aapamyrr ska vara >20 ha. Strängflarkkärr och/eller blandmyrr ska alltid ingå i aapamyrr, eventuellt i kombination med andra myrtyper. Mindre strängflarkkärr och blandmyrr (<20 ha) som är öppna tolkas normalt som naturtypen öppna mossar och kärr (7140), medan de skogbevuxna tolkas som skogbevuxen myr (91D0) eller sumpskog (9080).
- Öppna mossar och kärr, källor, rikkärr och andra myrtyper som ingår i aapamyren ska anges som undertyper (öppna mossar och kärr 7140, källor och källkärr 7160, kalktuffkällor 7220, rikkärr 7230 respektive blandmyrr 7310), liksom skogsbevuxen myr (91D0) och lövsumpskog på torvmark med >30% krontäckning (9080). När palsar förekommer frekvent, förs objektet till palsmyrr (7320), alternativt anges som undertyp om palsmyren är en del av komplex. Myrsjöar mindre än 0,1 hektar som helt omges av myrr ingår som element i naturtypen. Dystrofa småvatten och vattenmosaiker större än 0,1 ha och som helt omges av myrr inkluderas i 7310 och anges som undertyp 3160. Undertyperna ska dokumenteras så att information om de ingående naturtypernas arealer bibehålls.
- Skog på fastmark inom aapamyrr tolkas om möjligt till någon av skogsnaturtyperna (taiga 9010, fjällbjörkskog 9040, näringsrik granskog 9050, ås-

barrskog 9060 och svämlövskog 91E0). Alluviala ängar vid vattendrag hör ej till aapamyrr, utan klassas om möjligt som svämängar (6450).

- Om myrkomplexet saknar centrala kärr, strängflarkekärr eller blandmyrar och inte uppfyller definitionen för aapamyrr tolkas de olika delarna till respektive naturtyp.

Viktiga strukturer och funktioner

- Strängar och flarkar och andra naturligt förekommande hydromorfologiska strukturer.
- Intakta opåverkad hydrologi.
- Näringsfattig hydrokemi och god vattenkvalitet.

Typiska och karakteristiska arter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	K-art	T-art	Grupp	Region
Kärlväxter					
<i>Andromeda polifolia</i>	rosling	K-art			
<i>Betula nana</i>	dvärgbjörk	K-art			
<i>Cardamine amara</i>	bäckbräsma		T-art		A, B
<i>Carex atrofusca</i>	svedstarr		T-art		A
<i>Carex capitata</i>	huvudstarr		T-art		A, B
<i>Carex chordorrhiza</i>	strängstarr	K-art	T-art		A, B
<i>Carex dioica</i>	nålstarr		T-art		A, B
<i>Carex echinata</i>	stjärnstarr		T-art		A, B
<i>Carex heleonastes</i>	myrstarr		T-art		A, B
<i>Carex lasiocarpa</i>	trädstarr	K-art	T-art		A, B
<i>Carex laxa</i>	slakstarr		T-art		A, B
<i>Carex limosa</i>	dystarr		T-art		A, B
<i>Carex livida</i>	vitstarr	K-art	T-art		A, B
<i>Carex magellanica</i>	sumpstarr		T-art		A, B
<i>Carex pauciflora</i>	taggstarr		T-art		A, B
<i>Carex rariflora</i>	myggstarr		T-art		A, B
<i>Carex rostrata</i>	flaskstarr	K-art			
<i>Carex rotundata</i>	rundstarr	K-art			
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	gullpudra		T-art		A, B
<i>Chrysosplenium tetrandrum</i>	polargullpudra		T-art		A, B
<i>Comarum palustre</i>	kråkklöver		T-art		A, B
<i>Dactylorhiza maculata</i> ssp. <i>maculata</i>	Jungfru marie nycklar		T-art		A, B
<i>Drosera anglica</i>	storsilesår		T-art		B
<i>Drosera rotundifolia</i>	rundsilesår		T-art		A, B
<i>Empetrum nigrum</i>	kråkbär	K-art			
<i>Eriophorum gracile</i>	kärrull		T-art		B

NATURVÅRDSVERKET 2011
VÄGLEDNING FÖR 7310 AAPAMYRAR

<i>Eriophorum latifolium</i>	gräsull		T-art	A, B
<i>Eriophorum russeolum</i>	rostull	K-art	T-art	A, B
<i>Eriophorum vaginatum</i>	tuvull	K-art	T-art	A, B
<i>Gymnadenia conopsea</i>	brudsporre		T-art	A, B
<i>Hammarbya paludosa</i>	myggblomster	K-art	T-art	B
<i>Juncus stygius</i>	dytåg		T-art	A, B
<i>Menyanthes trifoliata</i>	vattenklöver		T-art	A, B
<i>Molinia caerulea</i>	blåtåtel	K-art		
<i>Montia fontana</i>	källört		T-art	A, B
<i>Parnassia palustris</i>	slätterblomma		T-art	A, B
<i>Pedicularis palustris</i>	kärrespira		T-art	A, B
<i>Pinguicula villosa</i>	dvärgtätört		T-art	A, B
<i>Pinguicula vulgaris</i>	tätört		T-art	A, B
<i>Rhynchospora alba</i>	vitag		T-art	B
<i>Rhynchospora fusca</i>	brunag		T-art	B
<i>Rubus chamaemorus</i>	hjordron	K-art		
<i>Saussurea alpina</i>	fjällskära		T-art	A, B
<i>Saxifraga aizoides</i>	gullbräcka		T-art	A, B
<i>Saxifraga hirculus</i>	myrbräcka		T-art	A, B
<i>Scheuchzeria palustris</i>	kallgräs	K-art	T-art	A, B
<i>Selaginella selaginoides</i>	dvärglummer		T-art	A, B
<i>Stellaria alsine</i>	källarv		T-art	A, B
<i>Stellaria borealis</i>	norrlandsarv		T-art	A, B
<i>Tofieldia pusilla</i>	björnbrodd		T-art	A, B
<i>Trichophorum alpinum</i>	snip		T-art	A, B
<i>Trichophorum cespitosum</i>	tuvsäv	K-art	T-art	A, B
<i>Utricularia intermedia</i>	dybläddra		T-art	B
<i>Utricularia minor</i>	dvärgbläddra		T-art	B
<i>Utricularia vulgaris</i>	vattenbläddra		T-art	B
Mossor				
<i>Bryum weigelii</i>	bandbryum		T-art	B
<i>Calliargon richardsonii</i>	guldskedmossa		T-art	A, B
<i>Campylium stellatum</i>	guldspärrmossa		T-art	A, B
<i>Cinclidium stygium</i>	myruddmossa		T-art	A, B
<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	käppkrokmossa		T-art	A, B
<i>Helodium blandowii</i>	kärrkammossa		T-art	A, B
<i>Loeskyphnum badium</i>	mässingmossa		T-art	A, B
<i>Paludella squarrosa</i>	piprensarmossa		T-art	A, B
<i>Philonotis caespitosa</i>	trädkällmossa		T-art	A, B
<i>Philonotis fontana</i>	källmossa		T-art	A, B
<i>Philonotis seriata</i>	skruvkällmossa		T-art	A, B
<i>Philonotis tomentella</i>	nordlig källmossa		T-art	A, B
<i>Pohlia wahlenbergii</i>	bäcknicka		T-art	A, B

<i>Scorpidium cossoni</i>	späd skorpiomossa		T-art	A, B
<i>Scorpidium revolvens</i>	röd skorpiomossa	K-art	T-art	A, B
<i>Scorpidium scorpioides</i>	korvskorpiomossa	K-art	T-art	A, B
<i>Sphagnum aongstroemii</i>	blek vitmossa	K-art	T-art	B
<i>Sphagnum balticum</i>	flaggvitmossa		T-art	A, B
<i>Sphagnum jensenii</i>	piskvitmossa	K-art		
<i>Sphagnum lindbergii</i>	björnvitmossa	K-art		
<i>Sphagnum majus</i>	rufsvitmossa	K-art		
<i>Sphagnum papillosum</i>	sotvitmossa	K-art		
<i>Sphagnum pulchrum</i>	drågvitmossa	K-art	T-art	B
<i>Sphagnum riparium</i>	klyvbladsvitmossa		T-art	A, B
<i>Sphagnum subfulvum</i>	brun glansvitmossa	K-art		
<i>Sphagnum subnitens</i>	röd glansvitmossa		T-art	A, B
<i>Sphagnum subsecundum</i>	krokvitmossa	k-art	T-art	A, B
<i>Sphagnum teres</i>	knoppvitmossa		T-art	A, B
<i>Sphagnum warnstorffii</i>	purpurvitmossa		T-art	A, B
<i>Tomentypnum nitens</i>	gyllenmossa		T-art	A, B
<i>Warnstorfia exannulata</i>	kärrkrokmossa	K-art	T-art	A, B
<i>Warnstorfia procera</i>	purpurkrokmossa		T-art	A, B
<i>Warnstorfia sarmentosa</i>	blodkrokmossa	K-art	T-art	A, B
Fåglar				
<i>Anser fabalis</i>	sädgås		T-art	A, B
<i>Circus cyaneus</i>	blå kärrhök		T-art	A, B
<i>Gavia stellata</i>	smålom		T-art	A, B
<i>Limicola falcinellus</i>	myrsnäppa		T-art	A, B
<i>Lymnocyptes minimus</i>	dvärgbeckasin		T-art	A, B
<i>Numenius phaeopus</i>	småspov		T-art	A, B
<i>Philomachus pugnax</i>	brushane		T-art	A, B
<i>Pluvialis apricaria</i>	ljungpipare		T-art	A, B
<i>Tringa erythropus</i>	svartsnäppa		T-art	A, B
<i>Tringa nebularia</i>	gluttsnäppa		T-art	A, B

Klassificering enligt andra klassificeringssystem

Klassificeringssystem	Naturtypens motsvarighet
VIN:	Kan innehålla de flesta våtmarkstyper under myrvegetation.
EUNIS:	D3.2 Aapa mires

Utbredning och förekomst

Länk: Gemensam text (utbredning och förekomst)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf

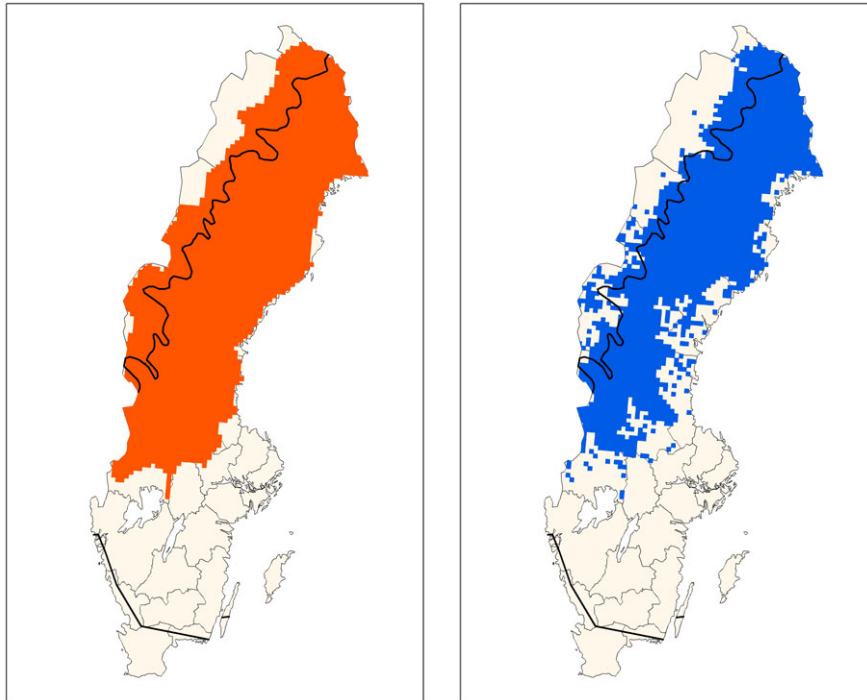
#5

Rapporterad nationell bevarandestatus år 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för naturtypen (st)	47	142		163
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)	55 232	214 544		269 776
Referensvärde (km ²)	55 232	214 544		269 776
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Gynnsam		
Bedömning trend	Stabil	Stabil		
Förekomstareal				
Aktuellt värde (km ²)	1 955	6 706		8 661
Referensvärde (km ²)	1 955	6 706		8 661
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Gynnsam		
Bedömning trend	Stabil	Stabil		
Kvalitet				
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Otillräcklig		
Bedömning trend	Stabil	Stabil		
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Otillräcklig		
Bedömning trend	Stabil	Stabil		
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status	Gynnsam	Otillräcklig		
Bedömning trend	Stabil	Stabil		

Kommentarer till rapporterade uppgifter

Skäl till att naturtypen inte bedöms ha gynnsam bevarandestatus i boreal region beror på att många aapamyrar är hydrologiskt påverkade och flera av de typiska arterna har dålig status. Fortsatt påverkan från skogsbruket, framför allt i skogsmyrmosaiker, och fortsatt hydrologisk störning då storskalig dikesrensning efterfrågas av skogsbruket gör framtidsutsikterna otillräckliga..

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomstareal (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf

#8

För att aapamyrskomplexets olika våtmarkskomponenter ska upprätthållas förutsätter naturtypen intakta hydrologiska förhållanden och en opåverkad hydrokemi. Detta inkluderar att torv inte oxideras som en följd av antropogena ingrepp utan endast som en eventuell följd av naturliga förändringar. Förutsättningarna för limnogen påverkade våtmarker och mader är också en naturlig vattenregim i anslutande vattendrag och sjöar.

Hydrologin och hydrokemin behöver upprätthållas också för att bevara variationen av strukturer/formelement (ex. tuvor, strängar, flarkar, flarkgölar) och olika vegetationstyper som naturligt finns i den komplexa naturtypen samt motverka negativa vegetationsförändringar och igenväxning orsakad av dränering eller luftburet nedfall av näring.

Den karakteristiska vegetationen och strukturerna är också en förutsättning för många av de typiska arterna som har sin livsmiljö inom naturtypen. Gynnsamt tillstånd/bevarandestatus förutsätter att de typiska arterna inte minskar påtagligt i

området respektive på biogeografisk nivå eftersom typiska arter indikerar att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner.

För att våtmarkskomponenter med lång skoglig kontinuitet ska upprätthållas måste skogsbruk undvikas. Eventuellt skogsbruk på fastmarksholmar eller anslutande fastmark måste ske med stor naturvårdshänsyn.

Förvaltning/skötsel

Tidigare betade eller hävdade delar myren behöver ofta fortsatt hävd för att inte växa igen.

Hotbild

- Befintliga och tidigare genomförda ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan påverka naturtypen. Effekterna kan vara uttorkning ökad igenväxning och erosion.
- Torvbrytning är ett hot som riskerar att öka i takt med efterfrågan på torv som energikälla och jordförbättringsmedel.
- Anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av naturtypen kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin i ett område.
- Skogsbruk i närområdet; avverkning av fastmarksholmar och buffertzoner förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i övergångszonen mellan myren och fast mark. Avverkning av närliggande fastmarksskog kan också orsaka läckage av näringsämnen ut på myren.
- Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i närheten kan också skada naturtypen genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.
- Ökad våtdeposition av kväve gör att naturtypens vegetationssammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar, och andelen gräs, buskar och träd ökar.
- Samhällsbyggande med nya kommunikationsleder, anläggningar etc kan direkt eller indirekt förstöra eller orsaka skada på naturtypen.

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för naturtypen sker, (dvs att dess intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).

- Gröna skogsbruksplaner, skogscertifiering eller frivilliga avsättningar kan vara ändamålsenliga bevarandeåtgärder för skogsfastigheter i anslutning till och på fastmarksholmar i förtecknade högmossar.
- Information till markägare och verksamhetsutövare. Information bör samordnas mellan länsstyrelsen, skogsstyrelsen och kommunen.
- Rådgivning om försiktighetsåtgärder vid skogsbruksåtgärder och skydds-dikning.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf
#11

- Naturtypen ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 1 och är en prioriterad naturtyp där.
- Regelverk som är särskilt viktigt för naturtypen är markavvattning, torvtäkt och skogsbrukets regelverk.
- Regelverk som är särskilt viktigt för naturtypens omgivning utöver det som nämns ovan är vattenverksamhet och jordbrukets regelverk.

Bevarandemål, målindikatorer och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/naturtyper/naturtypergemensam.pdf
#19

På Naturvårdsverkets hemsida om uppföljning i skyddade områden, finns en rapport (6379:2010) om uppföljnings i skyddade områden. Den beskriver arbetet med formulering av mål och användande av målindikatorer för att följa upp målen. Rapporten beskriver det generella arbetet, och uppföljningen i detalj beskrivs i manualer för uppföljning av olika naturtyper. Det finns även manualer för uppföljning av olika naturtypsgrupper. Där finns information om arbetsmetoder, och exempel på olika målindikatorer.

Det finns bland annat manualer för Våtmarker, för Flygbildstolkning och för olika artgrupper.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/natur/naturgemensam.pdf#

Naturtyps- och ekosystemvis litteratur

Backe S (2007): Manual för basinventering av myrar. Version 3.0

Götbrink E (2008). Manual 7. Manual för uppföljning i myrar. Version 1.9.4

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 1999. Protection of Aapa mires in the country of Norrbotten (LIFE99 NAT/S/006359)

Löfroth M (1991): Våtmarkerna och deras betydelse. Naturvårdsverket Rapport 3824.

Naturvårdsverket (2007): Myrskyddsplan för Sverige. Huvudrapport över revidering 2006. Rapport 5667.

Naturvårdsverket (2007). Myrskyddsplan för Sverige. Delrapport – objekt i Svealand. Rapport 5668.

Naturvårdsverket (2007): Myrskyddsplan för Sverige. Delrapport – objekt i Norrland (rättad utgåva). Rapport 5787.

Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet (2005). Nationell strategi för Myllrande våtmarker.

Naturtyps- och ekosystemvisa länkar

Naturvårdsverket handledning för miljöövervakning:

<http://www.naturvardsverket.se/sv/Tillstandet-i-miljon/Miljoovervakning/Handledning-for-miljoovervakning/Metoder/Undersokningstyper/Undersokningstyp-Vatmark/>

Kontaktuppgifter

Lena Tranvik
lena.tranvik@artdata.slu.se
018-67 24 78

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala